

43/2008. (IV. 17.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népi kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítésével kapcsolatban hozott határozata ellen benyújtott kifogás tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 379/2007. (IX. 27.) OVB határozatát helybenhagyja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) a 379/2007. (IX. 27.) OVB határozatával hitelesítette egy országos népi kezdeményezés aláírásgyűjtő ívét. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy a Csjt. 2. szakaszában meghatározott házasságkötés a Lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény által meghatározott egyház, vallásfelekezet, vallási közösség megbízottja előtt is megköthető legyen?”. Az OVB határozatának indokolása szerint az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a megtárgyalásra javasolt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz. A 379/2007. (IX. 27.) OVB határozat a Magyar Közlöny 2007. évi 130. számában, 2007. október 1-jén jelent meg. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet benyújtani. A határozat ellen 2007. október 16-án, határidőn belül két magánszemély közösen nyújtott be kifogást az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (3) bekezdésére tekintettel a kifogást soron kívül bírálta el.

2. A kifogást benyújtók szerint az OVB támadott határozata „országos népszavazás aláírásgyűjtő ív mintapéldányát” hitelesítette, amit jogszabálysértőnek és alkotmányellenesnek ítélték. A kifogásban kifejtették, hogy az OVB-nek az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 10. § *b*) és *c*) pontja alapján meg kellett volna tagadnia az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, „tekintettel arra, hogy (...) az állam és egyház szétválasztásának (...) megszüntetése (a kizárólagos állami közreműködés mellőzése) tulajdonképpen burkolt alkotmány-módosítást jelent”. A kifogást tevők szerint a feltett kérdés nem is egyértelmű, egyrészt a törvény pontos megjelölésének hiányában, valamint azért, mert nem állapítható meg, hogy „az egyház, vallásfelekezet, vallási közösség megbízottja (...)” szövegrész alatt kit kell érteni, e megbízást ennek a személynek ki adja, illetve ki jogosítja fel a házasságkötésnél történő közreműködésre, a házasság megkötését e megbízott hova (mibe) jegyzi be”.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(...)

28/D. § Országos népi kezdeményezést legalább 50 000 választópolgár nyújthat be. Az országos népi kezdeményezés arra irányulhat, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdést az Országgyűlés tűzze a napirendjére. Az országos népi kezdeményezésben megfogalmazott kérdést az Országgyűlés köteles megtárgyalni.”

2. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

(...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

(...)

17. § A népi kezdeményezésnek pontosan és egyértelműen tartalmaznia kell a megtárgyalásra javasolt kérdést.

18. § Az Országos Választási Bizottság akkor tagadja meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

c) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

3. A Ve. érintett rendelkezései:

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.

(...)

130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.

(...)

131. § Az országos népi kezdeményezés során a 117-121. § és a 130. § (1) és (3) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

III.

A kifogás nem megalapozott.

A jelen ügyben az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása jogorvoslati eljárás, ezért az Alkotmánybíróság a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság e hatáskörében eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el feladatát [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

A kifogás benyújtói az OVB határozatával hitelesített kérdés jogszabály- és alkotmányellenességét abban látták, hogy az nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazási kérdéssel szemben megfogalmazott követelményeknek. Tekintettel arra, hogy az OVB 379/2007. (IX. 27.) OVB határozatában nem népszavazás, hanem népi kezdeményezés aláírásgyűjtő ívét hitelesítette, ezért az Alkotmánybíróság a kifogást tevőknek az Nsztv. 10. § b) és c) pontjának sérelmére alapított kifogásait érdemben nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság a kérdés egyértelműségét vitató kifogással kapcsolatban az alábbiakat jegyzi meg. A népi kezdeményezés esetén „az Országgyűlésnek a kérdés napirendre tűzésére, megvitatására és határidőn belüli döntésre van kötelezettsége, (...) a döntés tartalmát a népi kezdeményezés nem határozza meg. (...) A népi kezdeményezésnek

- ellentétben a népszavazással - (...) nem kell konkrét jogalkotási kötelezettséget megfogalmaznia” [42/2002. (X. 11.) AB határozat, ABH 2002, 316, 318.]. Az Nsztv. 17. §-ában megfogalmazott, az egyértelműsége és pontosságra vonatkozó követelménynek tehát eleget tesz az a kérdés, amelyből az Országgyűlés számára nyilvánvaló, hogy milyen törvényhozási tárgykörre vonatkozik. A jelen ügyben a kezdeményező által megfogalmazott kérdésből - az Alkotmánybíróság szerint - egyértelműen megállapítható, hogy az Országgyűlésnek mit kell megtárgyalnia, a kifogás tehát ebben a kérdésben nem megalapozott.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 379/2007. (IX. 27.) OVB határozatát helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró